

บทละคร ร้อง

๑๒ มิ.ค. ๒๕๒๒
เรื่อง
กรมศิลปากร

กระท่อมดินเบ๊ยะ

(ประเพณีรัฐอักษร รานา)

ร. ก. ๑๒๘

—*~*~*

โรงพิมพ์ อักษรนิค

บทละคร ร้อง

เรื่อง

กระท่อมดินเบ๊ยะ

กลอนพระราชนิพนธ์
(ประเสริฐอักษร วนา)

ร. ศ. ๑๒๘

—*—

โรงพิมพ์ อักษรนิค

เลขที่ของ

895.97112

เลขหมู่ 4623427

เลขทะเบียน

ผ.๑๖๖๔๕๖

๔.๕๖๖

บทละครร้อง

เรื่องกระท่อมดินเปียะ

(ประเลี๊ยะ อักษรจนา)

ชุดที่ ๑ (หึ่งหนังสือเรียน) ฉากในห้อง

หนังสือของขุนดำราบรรจง ตัวละครมีแม่ongหลาน
ถ้าวท่านขุนนางบุตรรักซึกซึกกันอยู่ ต้องคนกับนายบำเรอ
พอเลี้ยงประตุตั้งก็ตั้งห่างกัน แม่นายนิมภรรยา
ท่านขุนร้องเหอ “แม่ผิวฉันทนไปอีกไม่ไหวแล้ว
มันเหลือร้ายเสียแล้ว ร้ายกาจเหลือเกิน” แม่ประ
เทรดเคยเดินเรื่อย ๆ เข้าไปกอดรัดนายบำเรอที่
ยืนหน้าเกออยู่ข้างแม่ong

เกร็ดละคร ๑ (นิม) คุณบำเรอ,เชอคง,ไม่ถือ
โกรธฉันขอโทษ,เกิดหะชะ,ใช้จะแก้ดัง หมูนคุณ,
สบายทายาท,เดือดฝาดแต่ง ยิ่งจวนแต่ง,งานยิ่งพริ้ง,
กรังกรังนั้ (ongนายแต่ฝันใจพูด) อะไรกันหนา,
บำนิม,ยิ้มไม่ออก เดียงตะคอก,ใครมา,ทำตักตัก

๒
 อย่า โมโห, หุนหัน, ส่นงก ๆ เดียว ก็ จัก, จับไซ้, ไปนี้ เออ
 (นั่ม) เหลือ ทนแท้, แม่ชา, ต่อ หน้าแขก ออกจะ ตก,
 กระแหย่ว ๆ, เลี้ย แถ้ว เหนอ ช่างประไร, แม่ อุ่น, คุณ บำเรอ
 จะเกรงใจ, โย, ขอ, กันเอง เคย พร้อม ทอง, น้องร่วมได้,
 ก็ ไม่ปาน ด้วยไม่นาน, ก็ จะได้, เป็นไซ้ เขย จริงไหม
 ขอ, คุณ บำเรอ, อย่า เก้อ โดย, ฉัน ขอ เอ่ย, คายพิศ,
 คิด ตั้งไว้ ทั้งขุม, กดุม กัด, แค้น ช้ำ ร้าย ขอ ขยาย
 พง ปล้น, ให้ สิ้นได้ มัน แค้น แสบ, แทบ จะ คั่น, สิ้นใจ
 จะ ปฏิบัติ, ท่าน อย่างไร, ไม่ ใยดี มิใช่ เรา เถอะอะไร, ให้
 ปากฉีก เอา แต่ หลีก, เอา ต่ เดียง, เม็ดเมียงหนี จับ
 บท คดง, หนังสือ หนังสือ, บำ เติมที่ เป็น ไม่ มี เชื้อ เพอ,
 เห็น เหลือ ทน (อุ่น) ใคร นะชา, บำว่า, แด บำ นุ
 (นั่ม) ไคถ่า ชุน ตำรา, แดะ บำ บ่น (อุ่น) เอ้ บำ
 นี้, ทพิ ถัก, นึก พิกด คุณ ดุง ขวน, ขวายดี, ห็น ว่า ร้าย
 (นั่ม) ตื่อไร, หลง โหด, อ้าย หนังสือ นัง ชิบชอ,

เขียนเขาเขียนเอา, เข้า จนน่าย ถูกเมีย, ไม่อินัง, กระทั่ง
 กาย จนเที่ยงสาย, เข้าปดา, ไม่อาทร หดงตมุด, หนอยอ,
 บุษบา หิงก ขยุกขยิก, โยระอา, นำ ขยอน จะถาม
 ได้, อะไรก็ว่า, ล่าละวอน เอา แต่ขอน, เอาแต่ขู, ดุโยเก
 (องุ่น) ถึง ขูว่า, บ้ายังงั้น, ก็ขั่นอยู่ (นึ้ม) จ้า
 ฉันทู, ถึง กระตูก, ถูกเด่นให้ แม่น ฉินยอ, ถูกคอ, นัง เอเค
 ยัมเผด, เด่า เรือง, เคื่องหูนิก ฯ ๒๐ คำ เสร็จ
 ๖๖๐ (องุ่น) บ้า ตามใจ, จะไม่ได้, ฤาไรนั้น (นึ้ม)
 โสยใจฉัน, มุ่นหมก, ออกจะ หัก ขี้เกียจฟัง, ขี้เกียจนั่ง,
 พยิดพยัก ไม่เห็นจัก, รุ่งราน, ประการใด (บ่าเรอ)
 สนับสนุน, เกิดคุณ, บ้าขอรับ ถ้า ขันขับ, ท่านก็ เคื่อง, เกิด
 เรืองใหญ่ ว่ากาขาว, ๆ ด้วยกัน, กระท่านไป ก็ จะ
 ได้, ทอง ม่อ, ผมขอท เออใคร หนา, มาตบ, ประตุ ตัก
 ที่ ระเบียง, เตียง ถักถัก, พัดถัก ฉะนี้ (ถูคู) ต่าง คน
 มอง, ประตุ ห้อง, เบ็ด ทิ้งที่ เห็นนาง ปาน, ครานี่, โย่ง ๆ

มา ๗ ๖ คำ เจรจา (นางปาน บอกว่ามีผู้ชาย
 คนหนึ่งเจ้าคะเขามาว่า จะมาหา ท่าน ชน' แม่ นายนี้
 บอกว่า ถ้ามีไป หอสมุด แล้วถามว่า คนที่มา ชื่อไร บ่าว
 บอกว่าชื่อ เปียะเขา เขียนชื่อ ก.ท.ค. เปียะ ก. นะตา
 แป๊ะกะ บิดา ท. นะยาย ทอม มารดา ค.นะ ทิด คีน
 พ่อเลี้ยง เขาว่า ชะวะ ร้อน ชณะนั้นอาย เจ็ก ขยา กุ้ย
 ทาง เปียะ พันคอ นากัดว เคนหลง เขามา เกือบ เหยียบ
 นางปาน กราก ยืนไผ่ หัด พัก หน้าพูดว่า)

จีนขวัญอ่อนตัด๑ (เปียะ) อีปานนั้นมันไม่หลุด,
 บอกถูกเตยะ นาย กะทอม, คีน เปียะ, จะ มาหา เหลือ ถอ
 หลบ, อยาก พบ, ชนดำดา โปด ขอดับ, โปดอย่า ช้า, บอก
 มาซิ (ลูกคู่) แม่ นายนี้, ตก คตัง, พรังเพริด ดูเอา
 เกิด, เจ็ก ขยา, กัดา ถึงที่ ทดิ่ง แถ่น, แฝ่นเข้ามา, หาในนี้
 ไฉน หนา, ถ้ามี, จะ นิดมัน (นึม) อะไร ชน, ดำรา, ถ้ามีช้า
 นิดให้มา, จริง ฤา หว, เอ็น่าจัน (เปียะ) คุณแม่ หัด

ภคธยา, ล้าตา^๕นั้น ขอโทษ คอ^๕ตบ, ที่^๕ถนัด, ถึง^๕ห้องใน
 (นึ้ม) เออ ๆ ขำ, ภรรยา, ว่า^๕ใจเฮ้ย (เป๊ยะ) อ้าวไม่
 เอ๊ย, ละ^๕น่า, คึก^๕กว่าไซ (นึ้ม) บอกเกิด^๕หะ, มี^๕หะ,
 เรื่องอะไร ควร^๕ช่วยได้, ข้า^๕จะ^๕ช่วย, ไม่^๕ช่วย การ (เป๊ยะ)
 คำ^๕บฏาณ, ท่าน^๕ว่า, ผิด^๕ฝ่า^๕ผิด^๕ตัว^๕ มัน^๕ลัก^๕หัว, ถัด^๕เค, อย่า^๕
 เหา^๕ญ อ้าวไม่^๕บอก, ตอก^๕ไม้^๕ก้ำ, ทน^๕ลำบาก ได้^๕แต่
 ท่าน, ชุน^๕เท่า^๕นั้น, เป็น^๕กัน^๕เอง นี่^๕คอ^๕ตบ, อ้าว^๕ตบ, คำ^๕สั่ง^๕ไว้
 นี่^๕ถูก^๕ไหม, ชุน^๕ล้าตา, ทำ^๕จะ^๕เผง (ส่ง^๕ก้า^๕ศให้^๕ดู) (นึ้ม)
 ยิ่ง^๕ใจ^๕หนา, ชุน^๕ล้าตา, คน^๕นัก^๕เลง คน^๕ดะ^๕เพดง, ยิ่ง^๕ใจ^๕หนอ,
 ชอบ^๕พอกัน — เธอ^๕ไม่^๕อยู่, ดู^๕ยัง^๕ขำ, จะ^๕มาถึง^๕ พรุ่ง^๕นี้^๕จึง,
 มา^๕ใหม่, ไป^๕เถอะ^๕นั้น (เป๊ยะ) คอ^๕ตบ^๕เป๊ยะ, เดี๋ย^๕เวลา,
 มา^๕ทั้ง^๕วัน ชุน^๕อิม^๕น, เค้า^๕เป้, ได้^๕เพด^๕จริง ๆ ๑๔ คำ^๕เจรจา
 (กราก^๕ไป^๕นั่ง^๕เก้าอี้ แม่^๕นาย^๕นึ้ม กับ^๕แม่^๕องุ่น^๕ออก^๕เขื่อน)

อม^๕เมีย^๕ศ ๑ (บ้า^๕เรอ) ผม^๕รับ^๕เอง, ผม^๕ไม่^๕เกรง,
 นัก^๕เลง^๕ก็^๕ย เฮ้ย^๕ข้า^๕ย^๕ตุ้ย, มึง^๕อย่า^๕นั่ง, ตัง^๕ปึง^๕หยิง พรุ่ง^๕นี้^๕

มึง,ถึงค่อย มา,สัญญา สัญญา ขยำ ทอดทั้ง,คำ ตั้ง,ระวัง
 กตัว (เปี้ยว) เงินก็ เวลา,เวลา,ก็เงินนิ (บ่าเรอ) ติๆ,
 นักปราช,อ้ายชาติชั่ว คุภาลิต,อ้งหมอ,ยก ยอตัว เข้า
 เงินบาท,ฟาดหัว,เฮ้ยไปไป ฯ ๔ คำ เຈຈາ (อ้ายเปี้ยวไป)

ฝรั่งเลวตติ ๑ (นึม) มัน ผิดเชิง,นัก หนา,มหา
 บัณฑิตย์ มาคบมิตร,ชยา,นำส่งได้ย มันจะ ช้อน,ย่อน
 ย่า,ซ้ำอย่างไร ใจจริงไหม,แม่ องุ่น,ขุนดำรา (ถูกคู่)
 แม่ องุ่น,คุณ บ่าเรอ,เหอ หัวรอ คิดถึง ช้อ,บ่า นึม,ยืม
 ในหน้า (องุ่น) บ่าอย่าคิด,เหาะ เหม,เกินดงกา ร้ายนัก
 หนา,เรื่องวิชา,ปัญญา เคา (นึม) นะ แม่ หลาน,
 รัก ถู,ร่วม ถูถุญ เป็นป เป็น ขตุย,ถูก ลำรับ,กดับ มา
 เหมมา ว่าบ่า เพ้อ,เหลอไห้,ดาไม่เบา บ่าเห็นเค้า,
 เห็น เจอน,มัน เชื้อนแซ ต้องค้นคว้า,หาดู,รู้ได้ บ่าคิด
 ใจ,เห็น จริต,ผิด กระแสร เขอใน ส่วน,จวน ด้าย,สบาย
 แท้ๆ ตามใจแม่,เกิด องุ่น,พาคุณไป ฯ ๘ คำ เຈຈາ

ด้วยหม้อ ๑ (ลูกคู่) แม่ของน้า, เห็นท่าว่า
ก็ชวน คุณ, น้าเรอ เม็ด, เติบไถด ไปชมสวน, ชวน ออก,
เก็บ ดอกไม้ ปล่อย น้ำให้, เพื่อบ่น, อยู่ คน เดียว ฯ

๒ คำ เพลง ชึง ไม่นวม

ขวัญอ่อน ๑ (ลูกคู่) แม่ นายนิม, ยิ้มไม่ออก,
กดอกแต่หัว คิดถึงตัว, ยิ่งวิตก, ออก ข้น ๆ กดุมกด้า
รำคาญ, งาน เค็ดร่อน (นิม) เรื่องมัน ข้น, อยู่ข้าง ยุ่ง,
หุงถุนัก มัน ดับถม, คมใน, อย่างไร มิรู้ จะต้องดู,
เห็นแก่ หู, ฐัประจักษ์ พระอาจารย์, ไยจะเกิด, พยัคพัยก
ล้มคบ พรรค, พวก พรรค น, อาย ข้น ยิงนัก ๆ, ก็ยิ่งพิถก,
ลงทุกที่ ตรงไปที่, ไต่หนังสือ, เข็ม มือ ง่า คนทุกแห่ง,
ร่างแต่ง, คำหรับ คำว่า โสย ถอนใจ, เชื้อฮ่า บ้า, ระอา แค่น
แต่งทำไม, หลงไทด, ยิ่งรุ่งยงค์ คำ เฝ้าแต่คำ, กระดาษ ดินดอ,
นำ ท้อแดน ถ้า เป็นคน, คอยดู, ญ ตอบแทน แม้นมิ แผ่น,
บ่นไป, ไม่, ไซ้ญ (ลูกคู่) ค้อนควัก, กระ เบียด กระตัก,

กองหนังสือ พดาง เขื่อมมือ,ควา คน,บ่น อยู่ เห็นจำ
หน้า,ความ ดับ,จับขึ้นดู (นึ่ม) อย่างไรอยู่,ขวัญคว่ำ,
ทำพิกล ไม่เคยบิ,ถึ มาคิด,บิตอื่น (ตุกคุ) หยิบมา
คิด,ออกส่ว,ตา ถน ใจหาย วาบ,หายไม่บาป,หาย
เต็มทน คิคฆ่าคน,ได้ ทงเบน,เห็น จะดอ ฯ

๑๒ คำ เจริจา (อ่าน)

“ท่านขุนดำรา ขอรับ ขว้ ของผม บับนัก กระคิด
ไปข้างไหนไม่ได้จึงมัดผมไว้ ยังมา ดอบฆ่าอีกได้เท่า
เกลียดในวันนั้นไม่ไหว”

(นึ่ม) ตาย ๆ ๆ ๆ คุณพระคุณเจ้า ช่วยดู
ด้วยเถิด (ออกเต็นตถึง ถอนใจ ตา ถน) นึ่ม
แปลว่ายังไว้ ก็แปลว่า ตาเถรแก คิดจะฆ่า อ้อเถ่า
นึ่มเอง เอื่อนั้นเลี้ยง อะไร กุกัก ข้าง นอกถ่า หา
ตาขุนมา เลี้ยงพูด อยู่กะ นายบ่าเรอ ไม่ช้า ก็ คงถน
เข้ามาในนี้ เพราะจากถ่าไป ตั้งชั่วโมง ก่าตั้งงานคิดถึง

๙
จับมาตัวดำดำ ขยุกขยิก ๆ เหมือนได้ เคียน ถึงคือ เลีย
เหมือนใจ จะขาด (ขุนเข้ามาผูกคอก ขอดจุมูก เพ็ดปาก
บะ เมื่อเห็น เมีย เข้ามา ยุ่มย่าม อยู่ในนั้น)

ฝรั่งดวงดีด ๑ (ขุน) เอ็ง ใจ กลาย,เป็น ห้อง,
ของ แม่นี่ม เข้ามา ชิม,ครอบ ครอบ,ห้อง หนังสือ (นิ่ม)
ท่าน ละคร,พุดจา,หน้า ชับบือ อิดัน ค้อ,เข้ามาให้,ใช้
มั่งซี (ขุน) ส้ม งั้น, (นิ่ม) ดุซึ,ท่านขุน ท่านขุน
(ร้องให้) เขา แต่วุ่น,อะไรไม่รู้,ดเฮถึ เป่ถึย่น
จริต,กิริยา,พาที ทำ แก่เมี่ย,เซ่น นั้,ดีฤเง (ขุน)
ทะทะท่า,ซ่า แม่นี่ม,ฉันริม บ้า ถ้าแม่โปรด,กรุณา,
อย่าว่าไถ่ ขอ อนุญาต,อย่าขัด,คอ ปะไร จะ ขอบใจ,
กว่ามา เฝ้า,เฮาธุระ (นิ่ม) อิดัน ขอ,พุดอีกคำ,โดย
จำเป็น จะนึ่ง เลีย,ก็ เห็น,จะ เอะอะ แหกคนหนึ่ง,
เข้ามา,หาเจ้าคะ (ขุน) เขาแต่ จ๊ะ,จ๊ะไม่โจ้ง,ไหม โรง
นาน ฉัน เชื้อ เขา,เป็น แหก, ๆ เป็นคน เป็นคน แถ้ว,ก็

ไม่พ้น,มีชื่อขาน (นัม) เขาก็มี,นะซี,ใคร คัดค้าน รู้
 จักกะท่าน,ฤๅเจ้า ขา,ขยา นน จะจริงได้,ฤๅเจ้าขา,เขา
 ว่าท่าน โปรด ต้องการ,เรียกหา,หน้าชั้น (ขุน)
 บอกชื่อเกิด,ดีกว่า,อย่ารำพรรณ ยง ยงน,ณ ชุระ,
 จะทำงาน (นัม) พุดสักคำ,ทำหน้า,ท่าจะ เดี่ยว
 เขาชื่อกะท่อม,ดินเปยะ,เจ้าคะท่าน (ขุน) ตายจริงอยู่,
 ไหนดำ,หล่อนอย่า นาน ณมี การ,สำคัญนัก,จักพบพระ
 (นัม) ดินได้,มันไป,นัดใหม่พรุ่งนี้ (ขุน) อยู่ละซี,
 ทำเสียแล้ว,แคล้วกันหละ บอกให้คอย,หนอยไม่ได้,
 ใจอูบะ (ขุน) พุดเท่านั้น,หันผละ,เงอะงะไป ฯ ๑๖ คำ
 เชิด ฉิ่งไม้ นวม

ลำคางเหลือง ๑ (นัม) โสย กัดหัวใจ,สายสน,
 กต อุบาย จะฆ่ากันตาย,เสียด้วย กต ทนไม่ไหว อ้าย
 กะท่อม,ดินเปยะ,เกิดจรรไร ไม่ใช่ใคร,คืออ้อเถ้า,ณ
 เขาจริง (ดูกุ) มือเท้าสั้น,จิ้งก,อกทัก ทัก ดด้าดัก,

ชุดที่ ๒ (ชีวิตเจียนจะออกจากวัง) ฉากใน
ห้องรับแขก ชุน ต้ารว บรรจง ตัวละคร มีแม่ ชุ่น
ไค (ชุ่น) พิดักนักหนา, บ้า นิ่ม, นิ่ม
คั้ง วึ่งรัง ๆ, ตังเต้ เข้า, ไป จนบ้าย หน้าใหม่, อะไร
ของโก, ตะเกียก ตะกาย ทูรณ ทวาย, คต้าย ชมด, ไม่ ถดถา
๒ คำ เจรจา (บ้า นิ่ม งกนิน มาถอด)

ลำดับลา ๑ (นี่ม) ๑ ไชย ๆ บ้า, ยากหา,
คนมาช่วย ชีวิตด้วย, หลานหญิง, ย่า ทั้งบ้า ๑ ตายไหน,
ตายด้วยกัน, ขอ สัญญา ได้หมดตัว, แม่ของหนู, แม่คุณเดอะ
(ของหนู) ๑ ไก่ ๆ บ้า, ดูหน้า, ไม่เป็นตา บ้าไม่สบาย, มาก
หนา, ทำ ตาเปรอะ ๑ ยิ่งพล่งพล่ง, ก็ ยิ่ง คดง, คดง โหด เดอะ

เชื้อ หลาน เตะ, กาย กระใจ, ด้าย ชนวน ๑ บ้าง เชื้อ, ฉันทน์ไม้
 ทั้ง, บ้าง จริ่งหนา ไปไหน มา, หนะ เมื่อ เข้า, เขย่า ๆ ด่วน
 ๒ ไม่ เป็น อัน, กิน อยู่, ดู แปร ปรวน บ้าง ไม่ ควร, ไป ไหน,
 ไป ดำ พัง (นิ่ม) ๑ โสย ผู้ ตัด, ได้ มั่น, มี ถม ไป ท่าน ไป
 ไหน, มา ไหน, ไก่ ๆ มั่ง ๒ ไป คน เดียว, ไม่ ต้อง เกี้ยว,
 ไค เก็ก ยัง ใจ ก็ ชั่ง, หา อากาศ, สอด ดม (องุ่น)
 ๑ หนึ่ง รกคู่, อด อยู่, อด อด ดาก อากาศ, กระ เทียน แค้น, ไม่
 เห็น ส้ม ๒ ฤา พอล ถึง, โรง โบสถ์, พิศ รงม บ้าง นิยม,
 อย่าง อากาศ, ปลาด ตะ (นิ่ม) ๑ อยู่ จริ่ง เข้า, พุด เบา ๆ,
 เกิด แม่ องุ่น จะ เกิด ดุ่น, เวย วาย, แล้ว ตาย หด ๒ ความ
 คอ ขาด, บาท ตาย, ร้าย นั กนะ ยัง ใจ นะ จ๊ะ, ถึง ฐ, ดู เอา ชี
 (องุ่น) ๑ บ้าง กระ ชิบ, กำ ขับ, คน ขับ รก ได้ ยิน หมด, คำ บ้าง
 ตั้ง, สารถี (นิ่ม) ๒ บ้าง ไม่ บิด, บัง หลาน, นั้น ระ ชี บ้าง
 ไป ที่, คอ ดัน, ท่าน เจ้า กรม ๑ ขอ ไป ถัด, มีด มา, รักษา ชีวิต
 ไข่ ท่าน บิด, เลี้ย แรง ไป, ก็ ไม่ ส้ม ๒ กัด บัพ พุด โน่น, พุด นี้,

คัศคารม โยช หน้าชม,นักพระ,ตฺระนิกร ๑ ตารวัด,
 ท่านจิต,โปติศมิต ไซ่คนจิต,ชนชื้อ,ฤากระฉ่อน ๒ แซ่ม
 แซ่หม,เซียวซาญ,การเคิดว้อน ไม่ยกย่อน,แต่พอ
 เถ่า,เขาก็มา (องุ่น) ๑ ที่บ้าว่า,แปลว่า,โปติศตบ,
 คอยมาจับ,คนในบ้าน,งั้นฤาชา (นิม) ๒ งั้นชื้อแม่,แต่เขา
 กัดว,ปลอม ตัวมา เป็น อ้ายตา,เผ่าสวณ,ด้วยจวนแจ
 (องุ่น) ๑ ถึงยังงั้น,เที่ยวหนา,บ้านนี้เฮย เกรงจะเคย,
 ลงกา,บ้าไปแน่ ๓ เอาโปติศ,ไว้ในบ้าน,บ่วยการแท้ ๆ
 มันดีแท้,หาความ,ตูกตามดื้อ (นิม) ๑ อีกไม่ช้า,อ้ายชื้อยา,
 ที่แม่เห็น มันจะเผ่น,มาอู่ห้,ไม่รู้ฤา ๔ ชุนดารา,จะให้ช้า,
 บ้างมื่อ บ้างชื้อดอ,อยู่แต่ตัว,ก็ กัดวตาย ๑ แซ่มแซ
 หม,เขาจะแก้,เขาจะกิน โยช ฟังนั้น,ประไรดำ,น่าใจ
 หาย ๆ มา ๕ เป็น,เพื่อน บ้า,เพดร้าย เห็นหม ดุง,พุง
 ย้าย,จุ่มมันมา ฯ ๒๒ คำ เจริจา (เข้าไปดื้อน
 ชุนดาราพา อ้าย กระท่อม ดินเปี้ยะเข้ามาใน ห้อง)

ล้ากระทงน้อย ๑ (ซุน) เสียใจแท้ ๆ, พอเห็น
แก, มา ไม่พบ มีไข้หลบ, แกอย่าโทษ, โกรธ ข้าหนา
(เจ็ก) ไม่เป็นไร, เคยได้ทำว, ถอดนา เดาพูดจา, กัน
เดี๋ยวนี้, ดิهمت่อน กัน กระบายเลื่อง, เถาน, กัดตลก ล้า
ฤทธิศก, แน่เทียว น่า, ผมกดำซัน ว่าเสร็จผัวะ, ผมก็ผัวะ,
มันทัน ควัน กระอู่เท่า นั้น, ซุนดำดา, อย่า กวโดย ฯ

๔ คำ เจริญ (ซุน ล้ารา วุ่น เขา บุหรี ให้ อ้ายเป๊ยะ
นาย แซ่มแซ แหมไปดิศดับ ปลอม เป็น ตาทำ ส่วน ย่อง
เข้ามา ล้อน ข้าง ม่าน)

ล้าขอม ๑ (เป๊ยะ) มาว่า กัน, เลื่องนั้น, ก่อน
เถอะน่า (ซุน) มัน เหลือแต่, เอกา, ท้าเอ๋ย ยิ่งกวน
ใจ, ให้รำคาญ, ฐิครันเว้ย ก่อน นะเคย, เกรี้ยวกรู, อยู่
เป็น พรวน ข้ากำจัด, ตัดราก, ไม่ ยากง่าย คอย ดบาย,
เหลืออีก, แม่ หาง ควัน หยากให้ไป, ให้ สืบเพ้น, เหลือ ทน
กวน กำตั้ง ง่วน, แต่งหนึ่งดี, ฤจะนอน ให้ ฆ่ามัน, เสีย
เทียวละ, เขาแนะให้ แต่ข้าทำ, ไม่ได้, ใจมันอ่อน กัดวเสีย

ช้อ, ถอด, ทงนกร ชาวกระฉอน, ไปถึงไหน, ไม่ได้การ
 (เปียะ ยกมือไหว้ผัด) ไปติดกับ ขงอ้อ คอแข็ง ตา มั่ง
 หง) (เปียะ) ตัวอแม่, แก่ แรด, แผลด หนวกหู หนะมัน
 อยู่, ไหนนะเฮอะ, บอกเถอะ ท่าน ผมว่า เลียบ, คำวั้น, ไม่
 งาน อัจฉาทาด, เบนไม่คน, พน ผมอ (ชุน) มัน อยู่
 ไก่ ๆ, ไม่ถึงไหน, ดอก อ้าย เปียะ มั่ง รืบ เดียะ, ถัด
 ประตุ, หนึ่งดี, รูป ดันทิด, ทมิด ทแมง, แข็ง หนะฮือ
 ทนทก ทิด ทอ, ดอก ทดง, ข้าง กระไร ถ้า โต, เอง ถ้า เห็นยก,
 เรียก ช่อมัน เป็น ทว่า, คน ก้น, ครน มาไกต์ ซึ่ง ผังผาง,
 ถ้าง มัน, เลีย ทนใด (เปียะ) มัน ช้อให้, ละได้เท่า, บอก
 ก้าวซี (ชุน) หนู ๆ, (ไปติดกับ เปียะ) ขอให้ ตู, เกิด
 อัง โปดตงโม, ได้ละ เห็น, ต้อง เป็นผ (ชุน) เจ้า เปีย
 ถัง, ข้อสัญญา, ละ ดาน (เปีย) แล้วแต่ได้, ทำวมี, จิต
 ให้ทาน อ้าย สักทาบ, ที่จะฟาด, หัวให้หนะ น้อย นกตะ,
 กระมัง, คอดับท่าน (ชุน) มัน ส่งมัน, ชุน สวรรค์, กัน

วิภาณ แผลบาทเอ้า,เจ้าจะค่าน,ไหมคาน (ควักให้
๔ บาท) นี่ตวงหน้า,ตัวเองอย่า,บอกแก่ใคร ว่า
ข้าใช้,ถ้อยความ,ตาม ถึงนี้ ชัดถึงก,เกิดก,ไม่รู้ไม่
แอบ ชุ่มทาง,ข้างน,กอน เกะมึง ฯ ๑๘ คำ เจริจา
(ขุนทดขึ้น)

เจ้าเซน ๑ (เปี้ยว) เขาเป็นได้,กันอย่าว่า,
ขุนธำธา ผมจะฆ่า,ให้สนิท,ผิดไม่ถึง (ไปทิศลับ,จึง
ว่าจะไปทางไหน ชุ่มอย่างมี ไชยได้ ความชอบโดย
มันใจจับผู้ร้ายสำคัญได้ คามือแดง ๆ บรรทุกไม่ได้หยุด
มือ) (ตกคู่) ท่านขุนวุ่น,พยกหน้า,ห้ามอย่าอึ้ง (ขุน)
ถ้าผิดคน,คง ๆ,ไม่สู้ดี ฯ ๒ คำ เจริจา (ท่านขุนกับ
อ้ายเปี้ยวเข้าโรง) แม่นายนิ่ม กระฉีกกะฉตามมากับ
แม่หนูอ่อน แถนายบ้าเรอ)

อมตัก ๑ (นิ่ม) ได้ความยังง,นายแหม่ม,
แหม่มพรายไหม (แหม่ม) ผมจับได้,มันคง,ตรง ถวน

คุก หุก, หุก กะทง, ดง บานชี ชั่ว เต็ม ที่, เหลือ รับ, ด้บ
 ประ ดน (นิ่ม) บอกให้ฉัน, รั้ว, บ้าง นายแหม่ อย่า
 มัว แหม่, นิด หน่อย, พดอย ฌงน (แหม่) ขุน ตำรา, จ้าง
 ขยา, ให้ ฆ่าคน (นิ่ม) ย่า พัง จน, ตดอดใหม่, ใคร เขา ชัง
 (แหม่) รูป สัน ทัด, ทมิต ทแมง, แข็ง แรง ตัก ลำว ทิน ทัก,
 ก่อน ท่าน, ไร่ คาญ คดั่ง ให้ ดวง น้า, ไป คำ ดั่ง, ห้าม บึง บัง
 แดง ที่ หดั่ง, ให้ อัก, ไม่ พดิก แผลง ท่าน กำ ขับ, มิ ให้ กัด บ,
 ชัด ถึง ท่าน รับ ประทาน, ตัว แม่ นาย, ร้าย แดง ควร รับ
 บอก, ตำรา วัด, ทมิต ทแมง จับ คามือ, แดง ๆ, ได้ มั่น คง
 (นิ่ม) ได้ ยิน แก่ หู, ไหม ละ แห, แม่ องุ่น พัง ดี คุณ, บ้า เรอ,
 เหม มัว หดง (ล่อน) ฉัน เป็น คน, กอน ใจ, ไก่ ตรง ๆ ถึง จะ
 ดง, โทษ ฆ่า, น้า น้อย ใจ ชีวิต ฉัน, แรก กัน, กระ แดบ บาท
 เป็น สัน ชาติ, วา คณา, น้า ร้อง ให้ พุท ไร่ พุท ถึง, นิ จัง นิ จา,
 กระจ่าง ใจ เลี้ยว แวง ได้, มี ดูก, เต้า ด้วย กัน ฯ ๑๒ คำ เจริญ
 ๑ (ลูกคู่) แม่ องุ่น, คุณ บ้า เรอ, ต่าง เขื่อ อ้า, ออก

ตา ๆ, ไม่สู้แย่ง, เดี๋ยว แข็งขัน แต่หวาด ๆ, ตื่น ๆ, ไม่ยืนยัน
 น่าจะเข้า, ใจผ่น, ผิดกันไป ได้ความ ชน, ตำรา, หยาบโชนัก
 ไม่มี หัก, ฐาน ว่า, ฆ่า คนไหน โปดศัลย์, จับ บรรทัด, จา
 รึกไว้ คัด ดั่งไฉย, ถน ดาน, อ่านให้ฟัง (แหม) คนให้
 ฆ่า, นำ ๆ, ชื่อ หนูหนู (นิ่ม) โอยตายละกู, ชื่อ ดันเอง, ไม่
 เกรงมั่ง คุณพ่อ คุณแม่, เรียก ฆ่า, มา แต่ครั้ง เมื่อกะ
 นัน, ท่าน ก็ยัง, ชอบ เรียก นึก หนู ๆ, หะ ๆ กู, นำ ดัน
 อยากรัก, ทั้ง ทัก, ให้ พันหัก เมื่อแรกขอ, ดอ หลอก,
 บอก ว่ารัก เดี่ยวนี้ ผิด, ผิดใหม่, เรียก ยายยัง กลับ
 เกิดด แะ, ถึง แก่, จ้าง เขาฆ่า นิจจิง นิจจา, ตา โอ, พุทโธ
 พุทถึง (ลูก) ทบอ, ชกหัว, ตัว ตั้งตั้ง เซซัง, ถลบ
 ดัม, ดันดัม ประดี ๆ ๑๐ คำ โอต (นาย บำเรอรับไว้ ประ
 คอง วางไว้ ที่เก้อ ตัว โน้น เหลียว มา เห็น ทางนี้ แม่ของ
 ก็ เบ็น ถม ถลบ ชม อยู่แถวนี้ นาย บำเรอ นายแหม คตัง
 จัน พอชน ตำรา ถัดนี้ เข้ามา เลย ดันตัว แข็ง พิศวง
 ค่อได้ สติจึง ช่วย กันแก ไช พนชน)

ดวงพระธาตุตติ ๑ (ขุน) อยู่ดี ๆ,นี่เกิด,
อะไรกัน พัดก พัดน,วุ่นวาย,ร้าย ถึงนี้ จำแม่ นิม,
เพื่อน ยาก,ออก ปากที่ (นิม) ใช้ ท่านไม่,ปราณี,ฉัน มั่งเคย
ช่าง ทำได้,ลงคอ,หนอ ท่านขุน (ขุน) เอ็นี่ วุ่น,อะไร เน้,
ละ แม่เอ๋ย บอกผัวนิค,เกิดอย่า ปิด,คิดเหมือน :เคย คุณ
เคย,ข้าวดูช้,หนี ทำไม่ ไฉนใจ เง,เซซม,จะ ดับ หนา
อย่า ผดัก สีน้า,ฉันจะ ต้อง,ประ คองให้ ดูเอา เกิด,นิมัน
เกิด,เรื่อง อะไร จึง ค่อยาม,ความใด,ถึง อย่างนี้ ฯ ๖ คำ
เจรจา (นิม ทอดตัวล้ม หดบตา เตี้ย บ่นเพื่อพิมพ์ว่า
นี่ฉันจะมีชีวิต อยู่ไปได้ อีกสักกี่ โมง — นี่ไม่ ทันไร — ฉัน
ก็ จะ ต้อง ตื่นใจ — พออายกะ ท้อมดิน เปียะ มันมา ถึง
เท่านั้น — กัดฟันพูด)

(ขุน) นี่พูดจาอะไร กันพัดก กักกือเซ่นนี้ อาย
เปียะ มันก็ คงกลับ มาเอา เงินของ มันอีก ๔ บาทในคำวั้นนี้
เอง เบ็น เน้ มัน มาถึง เมื่อไหร่ เราทั้ง สองตาม คนนี้ก็ จะ

ค่อยนง นอน สบายขึ้นอีก ไม่รำคาญ หุสตุ้ง ตกใจตื่น ทั้ง
 หัดบ ๗ ทั้งฉันจะ นั่งแต่ง หนังสือหนึ่ง หาอะไร ของฉัน เต้นใน
 ห้อง ก็จะได้ สบาย ๗ เดียวนี้ อ้าย เปียะมัน กำลัง ย่องแอบ
 ไปพยายาม จะฆ่า อีหมา ตัวเมีย บ้านตาพลัดบิด ประค
 บ้านเราไปนั้น เป็นไร เฒ่าแม่ นิม หล่อน ยังบ่นอยู่เอง
 ว่าถ้ามัน หอนู ๗ ขึ้นมา ที่ไรละ หล่อนก็ กัดหัว ถ้ามัน
 เหา ไส้ ๗ ขึ้นมา ที่ไรละ หล่อนก็ กัดคอโมย ถ้ามัน
 คราง หืด ๗ ขึ้นมา ที่ไรละ หล่อนก็ อะแฮ่ม นั้นและ
 ฉันถึง ทอด อาลัย ยอม เสียค่า จ้างถึง แปดบาท ให้ อ้าย
 ขยา มันดำ โทะ เสียที เจ้า ของ เขา เห็น เขาก็ รับมือ
 มันเอง เรา เอา เงิน ฟาดหัว มันไป แล้วก็ พันทุก พันร้อย
 อีหมา ตัวเมีย ตัวที่ หล่อน เกตยศ มัน ตัวนั้น มัน จะได้
 ไม่ กวนใจเรา ให้ เตือน ร้อน รำคาญ ให้ อีก ต่อไป

(แม่นายพัง ๗ ถูกขึ้นนั่ง ตัวแข็ง) อีหมา ตัวเมีย

ที่เจ้า ของเขา เรียก ว่า อีหนู อีหนู ข้างบ้าน คอกฤๅที่จะฆ่านะ

(ซุน) จ้า อ้าย เปียะมัน เป็น พิราบ สุนัข

พระเจ้า คั้หมา อย่าง ฉมิงนัก ตครม้า ฝรั่ง เข้ามา เล่นมี
 สิงโต ครั่ง ไร ตะมัน เป็น รวยดัง สิบ ตำดั่ง ทุก คราว ไม่
 ต้องการ แดงอก แดงใจละ ใช้พระ แดง แด้ม เท่านั้น เฝ
 เดียว หมอบ ทุกตัว หลวง อนันต์ ท่านบอก ฉินมา ว่า
 ท่าน เคยใช้มัน ปรวบหมา ในบ้านของท่าน ดังบ ถูกกว่า
 ง่ายกว่า ไม่น่ากลัว อัน ตรายกว่า ยาสดวิกลินมาก
 ฉินถึงได้ เรียกตัว มันมา ว่าตกลง จ้าง มันมา อีหมาตัว
 เมีย ข้างบ้าน เราเลยเท่า นั้นเอง

(นิม กับ หน้า นิ่งอยู่ ครู่ หนึ่ง ค่อย เอื้อม มือ ควัก จด
 หมายถึงใน กระ เป้า หมาย) นี่แน่ कै่จดหมาย ของท่าน
 ขุน ตำรา อฉินไป เจอเข้า ที่ไต่ หนังสือ ของ ท่าน
 ท่าน โปรดชี้แจง ให้ อฉิน ทราบ อีก ดัก หนอย เกิด เจ้า ประ
 คุณ ว่ามัน เกี่ยวของกัน กระ อ้ายขอ ใหน อย่างไรกัน บ้าง
 (ขุนรับมา ยิ้มอย่างหยิ่ง) นี่เป็น เรื่องฉิน แต่ง

เล่นสำหรับ ส่งไปช่วย ประเดรัษฐ อักษร ท่านลง ก่ออม
 จิตร นิหนา ไม่เชื่อ ก็พดิก ก่ออม จิตร ดูฐ

(นีน) อ้อ มีพยานพอว่า ท่านขุนไม่รู้ไม่ชี้ ไม่
 มีผิด ที่แท้ คิฉิน ใจเง่า เขาหยิ่ง เขาได้ ความ ท่านเปิดา ๆ
 หนึ่งหนะ เขาของท่าน ขุนดำรา (เคยไม่รู้ ตัก เข็มแซนทอด
 คอผัว ชบหน้า ตงแนบ หน้าจวบ แก้มบูน ผดของ ศรัทธาต่อ
 หน้า ทารร กำนัด เลี้ยฟาบใหญ่ เลี้ยใจ ก็เลี้ยใจ
 ล้อ้นน้อย ๆ คีใจ ก็คีใจ รักผัว ชื่น อีกร้อยเท่า
 ถ่อม ตัวตง อีกร้อยเท่า คีริ เป็น ๒๐๐ เท่า แด) ขอโทษ
 เมีย เลี้ย ลักครึ่ง เกิด หนา เขาของท่านขุน

(ขุน) แอ่ ๆ ๆ ๆ

(แซ่ม) อู๊วะ ๆ ๆ

(บ้าเรอ) หือหือ ๆ ๆ

(องุ่น) ชัว ๆ ๆ

(นีนจวบแก้มผัว) ฟาบ ๆ ๆ (ยิ้มแน้น)

(ขุน) แอ่ ๆ ๆ ๆ

ท่านขุนแดง บัณฑิต

๑ เหตุ น้อย ฝอย มาก ยอน หลาย ขบวน
 เป็นใหญ่ เมื่อใด ด่วน ดัดย คน
 เอน ไหน ใต้ ล้านวน แกะแ่ง นั้น นอ
 ขม ผิด คิ ผิด คั้น ดิน ครวง รวง เหนอ ฯ

 ศุภมัตต

